

204.

Godkänd av första kammaren den 16 maj 1931.

Godkänd av andra kammaren den 16 maj 1931.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. m.

(Bankoutskottets utlåtande nr 29.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. m.

Allmänna indragningsstaten.**I. Justitiedepartementet.**

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1931 dagtecknad proposition nr 93 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1, avseende justitiedepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. vaktkonstapeln vid centralfängelset å Långholmen Frans Johan Hanssons änka *Johanna Benedikta Hansson, född Lundahl*, må, räknat från och med den 1 september 1930, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 300 kronor.

Riksdagen, som medgiver att pension beviljas änkan Hansson, har i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna ansett vad som upplysts angående behållningen i boet efter Hansson icke böra utgöra hinder för att pensionen bestämmes till samma belopp, som under senare år i regel beviljats änkor efter ordinarie vaktkonstaplar vid fångvården, eller 384 kronor. Riksdagen har följaktligen icke kunnat biträda Eders Kungl.

Maj:ts förslag beträffande reducering av pensionsbeloppet i detta fall till 300 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att f. d. vaktkonstapeln vid centralfängelset å Långholmen Frans Johan Hanssons änka Johanna Benedikta Hansson, född Lundahl, må, räknat från och med den 1 september 1930, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 384 kronor.

II. Försvarsdepartementet.

2:o.

I en till riksdagen avlåten, den 6 februari 1931 dagtecknad proposition nr 72 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne värnpliktige Karl Teodor Lunds moder *Marta Augusta Johanna Lund* må från och med den 1 mars 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 420 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

III. Socialdepartementet.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1931 dagtecknad proposition nr 177, avseende socialdepartementet, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att tillförordnade sekreteraren, notarien å extra stat hos riksförsäkringsanstalten Carl Arthur Olsson Cronströms änka *Agda Helena Elisabeth Cronström, född Arbin*, och makarna Cronströms minderåriga dotter *Brita Elisabeth* må från och med den 1 februari 1931 å allmänna indragningsstaten uppbära, änkan en årlig pension av 720 kronor under återstående livstiden, så länge hon förbliver änka, och dottern ett årligt uppfostringsbidrag å 300 kronor intill utgången av det kalenderår, under vilket hon uppnår 18 års ålder.

Enligt riksdagens mening äro omständigheterna i förevarande fall sådana, att staten icke bör undandraga sig att lämna något understöd. I anslutning till de principer, som hittills tillämpats vid behandlingen av liknande framställningar, har riksdagen emellertid ansett sig icke kunna medgiva, att pension beredes Cronströms änka, vilken endast är 35 år

gammal och innehar ordinarie befattning såsom småskollärarynna vid Stockholms stads folkskolor. Vid detta ståndpunktstagande förbiser riksdagen icke de i propositionen framhållna särskilda anställningsförhållanden, som råda inom riksförsäkringsanstalten, men riksdagen finner dessa förhållanden icke kunna utesluta en skälighetsprövning med hänsyn jämväl till övriga på frågan inverkan omständigheter.

Vad därefter beträffar förslaget om beviljande av ett uppfostringsbidrag till makarna Cronströms minderåriga dotter, finner riksdagen billigt, att sådant bidrag utgår. Med hänsyn till den ställning, riksdagen intagit till frågan om änkepension i detta fall, har berörda bidrag synts böra bestämmas till 384 kronor.

Äberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att avlidne tillförordnade sekreteraren, notarien å extra stat hos riksförsäkringsanstalten Carl Arthur Olsson Cronströms och hans efterlämnade änka Agda Helena Elisabeth Cronströms, född Arbin, minderåriga dotter Brita Elisabeth må från och med den 1 februari 1931 till och med utgången av det kalenderår, under vilket hon uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

4:o.

I punkten 2 av propositionen nr 177 har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie tjänstemannen hos riksförsäkringsanstalten Gustaf Herman Lindsténs änka *Nanna Olofina Maria Lindstén, född Bergqvist*, må från och med den 1 februari 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att Lindstén först år 1919 antagits till extra ordinarie tjänsteman hos riksförsäkringsanstalten, samt att han då uppnått en så hög ålder, 56 år, att befordran till ordinarie befattning måste — åtminstone med tillämpning av de befodringsprinciper, som i allmänhet gälla inom statsförvaltningen — anses hava varit mindre sannolik. Vad riksförsäkringsanstalten i avgivet utlåtande anført i fråga om utsikterna för Lindstén härutinnan synes riksdagen därför knappast kunna tillmätas större betydelse vid bedömandet av det föreliggande pensionsärendet. Riksdagen vill i detta sammanhang erinra därom, att befattningshavare efter uppnådd levnadsålder av 60 år enligt gällande bestämmelser icke kan vinna delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa. Med hänsyn till övriga omständigheter i förevarande fall har riksdagen likväl funnit sig böra medgiva, att Lindsténs änka beredes någon pension av statsmedel. Det belopp, som av Eders Kungl. Maj:ts i

sådant avseende föreslagits, har riksdagen emellertid, i betraktande av Lindsténs korta tjänstetid och då änkan icke är i avsaknad av tillgångar, funnit böra något reduceras. Riksdagen har fastställt pensionen till 444 kronor.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att extra ordinarie tjänstemannen hos riksförsäkringsanstalten Gustaf Herman Lindsténs änka Nanna Olofina Maria Lindstén, född Bergqvist, må från och med den 1 februari 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

IV. Finansdepartementet.

5:o.

I en till riksdagen avlåten, den 26 februari 1931 dagtecknad proposition nr 160 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre amanuensen hos riksräkenskapsverket Erik Lundströms änka *Hilma Charlotta Lundström, född Karlsson*, må räknat från och med den 1 februari 1931, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

V. Ecklesiastikdepartementet.

6:o.

I en till riksdagen avlåten, den 23 januari 1931 dagtecknad proposition nr 53, avseende ecklesiastikdepartementet, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetsläraren vid statens hantverksskola i Kristinehamn för blinda Karl Johan Johanssons änka *Ida Johansson, född Andersson*, må från och med den 1 februari 1930 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

7:o.

I en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1931 dagtecknad proposition nr 93, vilken beträffande ecklesiastikdepartementet innefattar förslag i tre med nummer 2—4 betecknade punkter, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 2 föreslagit riksdagen medgiva, att vartdera av amanuensen vid nationalmuseum *Gunnar Carl Wengströms* och hans hustru *Alice Schotte-Wengströms* minderåriga barn *Karl-Axel* och *Torsten Gunnar Schotte-Wengström* må från och med den 1 augusti 1930 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om en å *Wengströms* liv tagen försäkring skulle av familjen utbetäckas eller eljest ändrade förhållanden skulle därtill föranleda, låta inställa vidare utbetalning av uppfostringsbidraget.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

8:o.

Under punkten 3 av förevarande proposition nr 93 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne docenten vid universitetet i Lund *Johannes (Hannes) Evelinus Skölds* och hans efterlämnade änka *Nancy Konstance Skölds* minderåriga barn *Paz Nancy, Tryggve Mark* och *Bo Sture* må från och med den 1 oktober 1930 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft tre inom riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts framställning väckta motioner (I: 213 samt II: 354 och 355).

I motionerna I: 213 och II: 355 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att docenten *Skölds* änka må, räknat från och med den 1 oktober 1930, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor samt att vart och ett av makarna *Skölds* tre minderåriga barn må från och med den 1 oktober 1930 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

I motionen II: 354 har yrkats, »att riksdagen ville, med avslag å Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition i förevarande avseende, besluta, att docenten *Skölds* änka och barn skola å allmänna indragningsstaten uppbära samma årliga understöd, som de skulle erhållit från Lunds universitets

pensionsinrättning, därest Sköld vid sin död varit professor vid universitetet».

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och de i ämnet väckta motionerna, medgivit, att docenten vid universitetet i Lund Johannes (Hannes) Evelinus Skölds änka Nancy Konstance Sköld, född Nilsen, och makarnas tre minderåriga barn Paz Nancy, Tryggve Mark och Bo Sture må från och med den 1 oktober 1930 å allmänna indragningsstaten uppbära, änkan en årlig pension av 600 kronor under återstående livstiden, så länge hon förbliver änka, samt vart och ett av de minderåriga barnen ett årligt uppfostringsbidrag av 384 kronor till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder.

9:o.

I punkten 4 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne docenten vid universitetet i Uppsala *Adolf Fredrik Söderströms* och hans efterlämnade änka *Margit Söderströms* minderåriga barn *Gustaf Fredrik, Johan Axel* och *Nils Adolf* må från och med den 1 september 1930 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehåft en inom riksdagen väckt motion (II: 356), vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva, »att avlidne docenten vid universitetet i Uppsala *Adolf Fredrik Söderströms* änka *Margit Söderström*, född *Elg*, må räknat från och med den 1 november 1929, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 1,200 kronor samt att vart och ett av makarna *Söderströms* minderåriga barn *Gustaf Fredrik, Johan Axel* och *Nils Adolf* må från och med den 1 november 1929 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 600 kronor».

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts framställning och ovan omförmälda motion, medgivit, att docenten vid universitetet i Uppsala *Adolf Fredrik Söderströms* änka *Margit Söderström*, född *Elg*, och makarnas tre minderåriga barn *Gustaf Fredrik, Johan Axel* och *Nils Adolf* må från och med den 1 oktober 1930 å allmänna indragningsstaten uppbära, änkan en årlig pension av 600 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, samt vart och ett av de minderåriga barnen ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder.

VI. Handelsdepartementet.

10:o.

I en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1931 dagtecknad proposition nr 93 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 5, avseende handelsdepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att extra läraren vid navigationsskolan i Göteborg Johan Teodor Ahnbergs änka *Mimmi Ragnhild Ahnberg, född Olsson*, må räknat från och med den 1 maj 1930, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 16 maj 1931.

Med undersätlig vördnad.